

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 141/2014-57

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť I. D., zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Malichom, Dunajská 25, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práva a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 50/1994, za účasti Okresného súdu Bratislava I, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 50/1994 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 50/1994 konal bez zbytočných prietáhov.

3. I. D. priznáva finančné zadostučinenie v sume 7 000 € (slovom sedemtisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť I. D. trovy konania v sume 501,60 € (slovom päťstojeden eur a šesťdesiat centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Pavla Malicha, Dunajská 25, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2013 telefaxom a 17. decembra 2013 písomne doručená sťažnosť I. D., (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“ alebo „navrhovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Malichom, Dunajská 25, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práva a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 50/1994 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka sa v procesnom postavení navrhovateľky v napadnutom konaní domáha určenia neplatnosti právneho úkonu (darovacej zmluvy) a určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým uvádza:

«... Okresný súd Bratislava I začal na základe žaloby podanej dňa 16. 02. 1994 konanie pod sp. zn. 10 C/50/1994, v ktorom bolo rozhodnuté vo veci samej až dňa 06. 09. 2006 rozsudkom pod sp. zn. 10 C/50/1994-270. Voči rozsudku Okresného súdu Bratislava I podal navrhovateľ odvolanie v celom rozsahu, o ktorom rozhodol Krajský súd

v Bratislave (ďalej len „Krajský súd“) v rozsudku zo dňa 13. 05. 2010, sp. zn. 3 Co/554/20)06-346. Krajský súd síce rozsudok prvostupňového súdu potvrdil v celom rozsahu, avšak pripustil proti rozhodnutiu možnosť dovolania pre otázku zásadného právneho významu, na základe čoho aj podal navrhovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) v uznesení zo dňa 25. 04. 2012 vydanom pod sp. zn. 7 Cdo/39/2010. Najvyšší súd týmto zrušil rozsudok Krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, čo sa zdôvodnilo potrebou podrobnejšieho odôvodnenia rozhodnutie a zaoberať sa konkrétnymi okolnosťami danej veci namietanými navrhovateľom. Následne Krajský súd v uznesení zo dňa 26. 04. 2013, sp. zn. 4 Co/298/2012-433, zrušil pôvodný rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 06. 09. 2006, sp. zn. 10 C/50/1994-270 a vec vrátil tomuto súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V súčasnosti je teda predmetná vec opätovne vedená na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C/50/1994...

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že Okresný súd Bratislava I rozhodol o žalobe podanej dňa 16. 02. 1994 až dňa 06. 09. 2006, t. j. po viac ako 12 rokoch od začatia súdneho konania. Následne Krajský súd vydal konečné rozhodnutie o odvolaní až dňa 13. 05. 2010, t. j. po takmer 4 rokoch od začatia odvolacieho konania. Následne Najvyšší súd dňa 25. 04. 2012 a po ňom Krajský súd dňa 26. 04. 2013 zrušili všetky predchádzajúce rozhodnutia vo veci vydané súdmi prvej i druhej inštancie, pričom po viac ako 7 rokoch od vydania prvostupňového rozhodnutia je vec znova vedená na Okresnom súde Bratislava I. Je nespochybniteľné, že konanie začaté na návrh sťažovateľky trvá doteraz už viac ako 19 rokov, pričom je zjavné, vzhľadom na súčasný stav veci, že vec nebude môcť byť právoplatne skončená v dohľadnej dobe.

Sťažovateľ bol teda odkázaný po viac ako 19 rokoch konania na súdoch všetkých inštancií, opäť začať konanie pred Okresným súdom Bratislava I ako prvostupňovým súdom. Dovoľujeme si upozorniť, že pôvodné konanie vedené zo strany tohto súdu trvalo viac ako 12 rokov, pričom sťažovateľ podával sám, resp. prostredníctvom svojho právneho zástupca viacero sťažností, či iných podaní týkajúcich sa prietahov tohto súdu v danom konaní...

Podľa názoru sťažovateľa napadnutý postup Okresného súdu Bratislava I v nadväznosti na predchádzajúci postup Krajského súdu odporuje čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 38 ods. 2 Listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru z dôvodu, že:

a) Od postúpenia príslušného spisu vo veci z Krajského súdu späť na Okresný súd Bratislava I, ku ktorému došlo dňa 05. 06. 2013, Okresný súd Bratislava I nevykonal žiadny procesný úkon vo veci, pričom podľa judikatúry Najvyššieho súdu i Ústavného súdu SR (napr. 3 Obo/33/2000) možno za prieťah v konaní zapríčinený postupom všeobecného súdu považovať situáciu, kedy nebol zo strany konajúceho súdu vykonaný žiaden úkon po dobu dlhšiu ako 6 mesiacov.

b) Doterajšia celková dĺžka súdneho konania (19 rokov) predstavuje nepochybne porušenie práva sťažovateľa na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, pričom v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa za prieťahy v konaní považuje dĺžka konania prevyšujúca 6 rokov. Uvedené dokladá aj ustálená rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý už v rozhodnutí Bako proti Slovenskej republike zo dňa 15. 03. 2005, sp. zn. 60227/00, konštatoval, že správny prístup pri hodnotení prieťahov v súdnom konaní spočíva v posúdení celkovej dĺžky konania...

Sťažovateľ v rámci konania na prvostupňovom aj odvolacom súde namietal viackrát porušenie svojho práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov zo strany tak Okresného súdu Bratislava I, ako aj Krajského súdu počas celého doterajšieho priebehu konania. Sťažovať predovšetkým podal na Krajský súd sťažnosť na porušenie práva sťažovateľa na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle ust. § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), a to v konaní vedenom Krajským súdom pod sp. zn. 4 Co/298/2012. Táto sťažnosť bola vyhodnotená súdom dňa 29. 01. 2013 ako dôvodná a na jej základe prijal Krajský súd aj spomenuté rozhodnutie vo veci zo dňa 26. 04. 2013. Napriek viacerým podaniam sťažovateľa, ktoré smerovali voči prieťahom v konaní zo strany Okresného súdu Bratislava I, ako aj voči prieťahom zo strany nadriadených súdov, Okresný súd Bratislava I pokračuje v prieťahoch aj počas súčasného konania vedeného pod sp. zn. 10 C/50/1994.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ podal dňa 30. 10. 2012 sťažnosť aj na Okresný súd Bratislava I v zmysle ust. § 62 ods. 1 zákona o súdoch voči

prieťahom v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/50/1994, pričom na túto sťažnosť odpovedala predsedníčka Okresného súdu Bratislava I v liste zo dňa 13. 11. 2013 (ďalej len „Odpoveď“), pričom uviedla, že zákonný sudca vytyčil termín pojednávania vo veci na 29. 01. 2014. V tejto súvislosti by však sťažovateľ chcel upozorniť, že okrem odpovede mu bol nezávisle doručený aj prípis Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12. 11. 2013, kde sa v rozpore s Odpoveďou oznamuje sťažovateľovi, že zákonný sudca vytyčil termín pojednávania na 13. 03. 2014. Sťažovateľ je teda v súčasnosti v neistote ohľadom toho, či bola jeho sťažnosť vybavená kladne alebo nie. Sťažovateľovi navyše do dnešného dňa nebolo doručené oficiálne predvolanie na pojednávanie v ani jednom z uvedených termínov.

... Okresný súd Bratislava I... uviedol v rámci Odpovede vo vzťahu k sťažnosti podanej sťažovateľom, že podľa vyjadrenia zákonného sudcu v prejednávanej veci vzhľadom na predmet konania holo potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie, ktoré bolo časovo náročné. V Odpovedi sa zároveň uvádza, že súd si vyžiadal spis Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 17 Nc 76/1992. S týmito tvrdeniami nemôže sťažovateľ súhlasiť, nakoľko vo veci už prebehlo rozsiahle dokazovanie pred vydaním rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 06. 09. 2006, sp. zn. 10 C/50/1994-270, pričom ani Krajský súd ani Najvyšší súd nestanovili vo svojich rozhodnutiach prvostupňovému súdu povinnosť doplniť dokazovanie. Vo vzťahu k pripojeniu spisu Okresného súdu Bratislava I pod sp. zn. 17 Nc 76/1992 by sme chceli uviesť, že tento spis žiadal pripojiť sťažovateľ od začiatku konania, pričom podľa jeho vedomostí bol daný spis pripojený už v konaní na Krajskom súde i Najvyššom súde. Sťažovateľ teda nemá vedomosť o tom, že by tento spis bolo potrebné osobitne vyžiadať, ako údajne uvádzal zákonný sudca. Okresný súd Bratislava I teda v rámci doterajšieho prešetrenia sťažnosti neposkytol ústavne konformné vysvetlenie, či v konaní došlo k prieťahom v konaní.

Záverom by sme chceli poukázať, že tak Okresný súd Bratislava I, ako aj Krajský súd svojou nečinnosťou zasahujú do práva sťažovateľa garantovaného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... V dôsledku prieťahov v konaní je znemožnené sťažovateľovi, aby o nehnuteľnosti (rodinnom dome), ktorá je predmetom konania na Okresnom súde Bratislava I, a predtým na Krajskom súde, prebehlo dedičské konanie, ktorého by bol sťažovateľ účastníkom, a teda dochádza

pre prietahy v konaní k poškodzovaniu jeho vlastnickeho práva zo strany príslušných súdov. Sťažovateľovi je v dôsledku prietahov v konaní dlhodobo odopieraný prístup k jeho majetku. Na základe vyššie uvedených skutočností požaduje sťažovateľ primerané finančné zadosťučinenie, nakoľko právna neistota, v ktorej sa pre prietahy dlhodobo nachádza, mu spôsobila nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo na súdnu ochranu, spravodlivý proces a prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov I. D... garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prietahmi zo strany Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/50/1994 porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/50/1994 ďalej konal bez zbytočných prietahov a vydal rozhodnutie vo veci samej.

I. D. ako sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- EUR do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava I je povinný nahradiť I. D. ako sťažovateľovi trovy konania vo výške 331,16 EUR do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 141/2014-24 zo 7. marca 2014 sťažnosť sťažovateľky prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k sťažnosti a zároveň oznámila ústavnému súdu, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe predchádzajúcej výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti v prípise sp. zn. Spr 3216/2014 (doručenom ústavnému súdu 27. mája 2014), v ktorom po prehľade procesných úkonov uskutočnených v napadnutom konaní okrem iného uviedla:

„K veci samej uvádzam, že sa jedná o vec po faktickej i právnej stránke zložitú, v konaní bolo potrebné vykonať rozsiahle znalecké dokazovanie, a to výsluchmi viacerých svedkov (pre zabezpečenie účasti ktorých musel súd opakovanie odročovať pojednávania), nariadením znaleckého dokazovania, oboznámením sa s obsahom viacerých súdnych spisov (17 Nc76/92, P 8/93, IRI 524/1992, D9 04/93), na pripojenie ktorých bolo potrebné čakať.

V predmetnej veci už zároveň tunajší súd meritórne rozhodol rozsudkom zo dňa 6. 9. 2006 sp. zn.: 10 C/50/1994 a toto rozhodnutie bolo potvrdené i rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. kon.: 3 Co 554/2006-346 s tým, že odvolací súd pripustil vo veci dovolanie pre otázku zásadného právneho významu.

Zároveň v obdobiach od 3. 2. 2000 do 20. 3. 2000, od 4. 12. 2000 do 7. 2. 2001, od 10. 9. 2003 do 14. 1. 2004, 30. 3. 2005 do 28. 9. 2005, od 13. 12. 2006 do 11. 8. 2010, od 25. 11. 2010 do 29. 5. 2012 a od 28. 6. 2012 do 6. 9. 2006 sa súdny spis nachádzal v dispozícii Krajského súdu v Bratislave ako i Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Mám za to, že na celkovú dĺžku súdneho konania malo o. i. vplyv i to, že samotní účastníci sa nezúčastňovali vytýčených termínov pojednávania, zároveň opakovane realizovali svoje procesné práva a v priebehu celého prvostupňového konania navrhovali doplniť dokazovanie.

V prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov bolo porušené, dovoľujem si požiadať Ústavný súd Slovenskej republiky, aby pri rozhodovaní o priazni finančného zadosťučinenia vzal do úvahy vyššie uvedené objektívne dôvody, ktoré mali za následok, že predmetné konanie nebolo doposiaľ právoplatne skončené a sťažovateľke aby uplatnený nárok na finančné zadosťučinenie nepriznal v plnej výške.“ Predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu zároveň oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Označené vyjadrenie okresného súdu ústavný súd zaslal na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska právnomu zástupcovi sťažovateľky a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril, či trvá na tom, aby sa vo veci sťažovateľky konalo ústne pojednávanie. Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 2. júla 2014, predovšetkým uviedol:

„Zo Sťažnosti, ako aj z Vyjadrenia, nepochybne vyplýva, že Okresný súd Bratislava I rozhodol o Žalobe podanej dňa 16. 02. 1994 až dňa 06. 09. 2006, t. j. po viac ako 12 rokoch od začatia súdneho konania. Zo strany zákonného sudcu však neboli v reakcii na Sťažnosť priznané prieťahy ani v pôvodnom prvostupňovom konaní. Už v samotnom Vyjadrení si však tvrdenia zákonného sudcu navzájom odporujú. K tomuto by sme v prvom rade chceli uviesť, že sám zákonný sudca uvádza, že Návrh bol doručený Okresnému súdu Bratislava I už dňa 16. 02. 1994, ale prvý úkon suda bol v skutočnosti týmto súdom vykonaný až 12. 04. 1994. Počas prvých troch rokov konania na prvostupňovom súde teda, ako vyplýva aj z Vyjadrenia, došlo iba k podaniu viacerých žiadostí sťažovateľa na pokračovanie v konaní, na základe ktorých bol vykonaný dopyt súdu zo dňa 12. 04. 1994 ako prvý úkon súdu. Odhliadnuc od týchto očividných prieťahov v konaní, zo strany súdu došlo k vytýčeniu prvého termínu pojednávania až na deň 17. 02. 1997, teda viac ako tri roky od podania žaloby.

V druhom rade by sme chceli uviesť, že v roku 1997 došlo aj k viacerým podaniam účastníkov konania, týkajúcich sa návrhov na doplnenie dokazovania (podané dňa 12. 01. 1997 a 10. 03. 1998). O týchto návrhoch pritom Okresný súd Bratislava I rozhodol až dňa 22. 09. 1999, keď nariadil zákonný sudca znalecké dokazovanie. Súd teda pristúpil k tomuto základnému dôkaznému prostriedku až po piatich rokoch po podaní Návrhu.

Aj v nasledovnom období dochádzalo v konaní o Návrhu k prieťahom, resp. zdržaniam, ktoré poškodzovali sťažovateľa. Treba spomenúť, že po vznesení námietky odporcu v 1. rade proti osobe súdneho znalca i osobe sudcu, sa táto riešila takmer celé dva roky na súdoch viacerých stupňov (od 19. 10. 1999 do 20. 04. 2002). Obdobne v prípade, keď sťažovateľ žiadal Okresný súd Bratislava I o doplnenie návrhu a jeho rozšírenie o nových účastníkov konania v podaní dňa 09. 11. 2001, zákonný sudca vydal o tomto návrhu sťažovateľa rozhodnutie až dňa 07. 01. 2003, pričom toto rozhodnutie následne dňa 14. 01. 2004 zrušil Krajský súd. Konečné rozhodnutie vydal teda súd v danej pomerne jednoduchšej procesnej záležitosti až po takmer dva a pol roku konania. Záverom by sme chceli upozorniť Ústavný súd, že zákonný sudca mal počas obdobia od 09. 11. 2001 do 07. 01. 2003, vychádzajúc z údajov vo Vyjadrení, zabezpečovať pripojenie spisu bývalého Obvodného súdu Bratislava I so sp. zn. 17 Nc 76/92 k hlavnému súdnemu spisu.

Štandardný administratívny úkon v prípade sťažovateľa trval Okresnému súdu takmer šesť mesiacov, čo jednoznačne predpokladá prítomnosť prietahov v súdnom konaní.

Za najdôležitejšiu skutočnosť pre konštatovanie prietahov v konaní o Návrhu však považujeme to, že Okresný súd Bratislava I nevytýčil, podľa vlastných tvrdení na základe Vyjadrenia, od podania Návrhu až do začiatku roku 2004 iba dve pojednávania, ktoré sa z viacerých dôvodov neuskutočnili. Osobitne by sme chceli zdôrazniť, že od prvého vytýčeného pojednávania vo veci dňa 17. 02. 1997, ktorého sa nemohol sťažovateľ zúčastniť zo zdravotných dôvodov, bol Okresným súdom Bratislava I určený riadne ďalší termín pojednávania až na deň 21. 01. 2004. Je teda zrejmé, že takýto pomalý postup prvostupňového súdu nemožno nazvať inak, ako prietahmi v konaní na škodu účastníka.“
Právny zástupca sťažovateľky súčasne ústavnému súdu oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Dňa 22. júla 2014 bolo ústavnému súdu doručené ďalšie podanie právneho zástupcu sťažovateľky, v ktorom doplnil svoje pôvodné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu, pričom zároveň spresnil petit v časti týkajúcej sa úhrady trov konania; sťažovateľka sa domáha úhrady trov konania v celkovej sume 501,61 € za tri úkony právnej služby.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a zo súvisiaceho súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 50/1994 ústavný súd zistil tieto skutočnosti o doterajšom priebehu napadnutého konania:

Sťažovateľka (navrhovateľka, pozn.) doručila 22. februára 1994 Obvodného súdu Bratislava I (v súčasnosti okresný súd) návrh na vyslovenie neplatnosti darovacej zmluvy

uzavretej medzi jej matkou (ďalej len „dárkyňa“) a odporcami v 1. a 2. rade proti odporcovi v 1. rade a odporkyne v 2. rade (ďalej len „návrh“).

Okresný súd 4. marca 1994 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku. Dňa 11. apríla 1994 sa k návrhu vyjadril zákonný zástupca odporkyne v 2. rade a 6. mája 1994 odporca v 1. rade. Okresný súd doručil sťažovateľke 17. novembra 1994 vyjadrenia odporcov a nariadil pojednávanie na 5. december 1994.

Pojednávanie uskutočnené 5. decembra 1994 bolo odročené na 13. február 1995 na účely predvolania svedkov. Pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 13. februára 1995, bolo odročené na 13. marec 1995 na účely opätovného predvolania svedkýň a zadováženia potrebnej zdravotnej dokumentácie.

Dňa 14. februára 1995 si okresný súd od Nemocnice s poliklinikou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v Bratislave vyžiadal zdravotnú dokumentáciu.

Dňa 13. marca 1995 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na účely zistenia zdravotného stavu svedkyne a jej možnosti zúčastniť sa pojednávania. Dňa 7. apríla 1995 právny zástupca odporcu v 1. rade oznámil zákonnej sudkyne, že predvolaná svedkyňa je stále práceneschopná a nebude môcť byť prítomná na pojednávaní, a preto navrhol prerušiť konanie do konca júla 1995.

Dňa 19. októbra 1995 právny zástupca sťažovateľky požiadal okresný súd o zistenie, kedy možno predpokladať výsluch svedkyne, na základe čoho zákonná sudkyňa 25. októbra 1995 urobila dopyt týkajúci sa zdravotného stavu svedkyne na jej ošetrojúceho lekára.

Dňa 16. apríla 1996 okresný súd požiadal sťažovateľku o poskytnutie súčinnosti, táto reagovala v zmysle výzvy podaním doručeným okresnému súdu 8. júla 1996.

Sťažovateľka doručila okresnému súdu 27. januára 1997 návrh na vykonanie dôkazov. Dňa 17. februára 1997 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania.

Uznesením č. k. 10 C 50/1994-50 z 22. septembra 1999 okresný súd nariadil znalcom R. K. (ďalej len „znalec“) znalecké dokazovanie z odboru zdravotníctva, odvetvia rádiodiagnostiky a rádioterapie.

Dňa 19. októbra 1999 doručil odporca v 1. rade okresnému súdu námietky proti osobe znalca, zároveň namietal všetkých sudcov okresného súdu z dôvodu ich vzťahu k sťažovateľke a žiadal, aby vec bola pridelená inému okresnému súdu.

Dňa 3. novembra 1999 sa k vzneseným námietkam zaujatosti vyjadrila sťažovateľka a 18. novembra 1999 sa k námietkam zaujatosti vyjadrili sudcovia okresného súdu. Následne okresný súd predložil 1. februára 2000 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) spis na rozhodnutie o námietkach zaujatosti sudcov okresného súdu. Krajský súd rozhodol, že sudcovia okresného súdu nie sú vylúčení z rozhodovania a konania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 10 C 50/1994, a vrátil mu spis 20. marca 2000.

Dňa 11. júla 2000 zákonná sudkyňa okresného súdu vyzvala odporcu v 2. rade, aby špecifikoval svoje podanie, v ktorom namietal osobu znalca z 19. októbra 1999.

Dňa 3. augusta 2000 bol spis zapožičaný krajskému súdu, ktorý ho vrátil 27. októbra 2000.

Okresný súd 10. novembra 2000 opätovne vyzval odporcu v 2. rade, aby sa vyjadril k podaniu, v ktorom namietal osobu znalca z 19. októbra 1999. Dňa 8. decembra 2000 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu v 2. rade k námietke proti osobe znalca.

Od 4. decembra 2000 do 7. februára 2001 bol spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie na krajskom súde na účely kontroly.

Dňa 20. apríla 2001 zákonná sudkyňa vydala pokyn na zaslanie spisu znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 7. augusta 2001 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok vypracovaný M. H., súdnym znalcom z odboru psychiatrie. Dňa 6. augusta 2001 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok znalca z odboru zdravotníctva, odvetvia rádiodiagnostiky a rádioterapie.

Dňa 11. októbra 2001 okresný súd nariadil pojednávanie na 7. november 2001.

Dňa 5. novembra 2001 sťažovateľka doručila okresnému súdu námietky proti znaleckému posudku, ktorými žiadala vykonať dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatrie na účely zistenia, či dárkyňa v čase spísania darovacej zmluvy trpela takou duševnou poruchou, ktorá by ju robila na tento úkon neschopnou, a zároveň doručila návrh na vstup ďalších účastníkov do konania na strane odporcov.

Pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 7. novembra 2001, bolo odročené na neurčito na účely rozhodnutia o návrhu sťažovateľky na vstup ďalších účastníkov na strane odporcov a na účely pripojenia spisov okresného súdu sp. zn. P 8/93, sp. zn. 17 Nc 76/92 a Mestského súdu Bratislava sp. zn. 6 C 56/72, ktorých pripojenie navrhla sťažovateľka.

Dňa 8. novembra 2001 okresný súd požiadal archív krajského súdu o zapožičanie spisu vedeného Mestským súdom Bratislava pod sp. zn. 6 C 56/72.

Dňa 9. novembra 2001 sťažovateľka opätovne doručila okresnému súdu podanie, v ktorom žiadala o vstup ďalších účastníkov na strane odporcov, k tomuto návrhu sa v rovnaký deň vyjadril odporca v 2. rade.

Dňa 2. septembra 2002 sťažovateľka podala návrh na zabezpečenie dôkazu vzhľadom na skutočnosť, že odporkyňa v 2. rade sa dlhodobo zdržuje v zahraničí a v období do 25. septembra 2002 sa bude nachádzať v Bratislave, pričom požiadala o zabezpečenie výsluchu a opätovne požiadala okresný súd, aby rozhodol o jej návrhu na vstup ďalších účastníkov na strane odporcov.

Dňa 11. septembra 2002 sťažovateľka opätovne navrhla vypočutie odporkyne v 2. rade; na základe jej návrhu okresný súd uskutočnil výsluch odporkyne v 2. rade 18. septembra 2002.

Dňa 4. októbra 2002 sťažovateľka navrhla vypočutie svedkýň a 17. decembra 2002 opätovne vyzvala okresný súd na rozhodnutie o účastníctve na strane odporcov.

Okresný súd 7. januára 2003 návrh na vstup ďalších účastníkov na strane odporcov uznesením č. k. 10 C 50/1994-128 (ďalej len „uznesenie o zamietnutí vstupu ďalších účastníkov na strane odporcov“) zamietol; proti označenému uzneseniu sťažovateľka podala 17. apríla 2003 okresnému súdu odvolanie, ktoré bolo 25. mája 2003 doručované odporcom. Dňa 30. júla 2003 právny zástupca odporcov okresnému súdu doručil vyjadrenia k odvolaniu sťažovateľky proti uzneseniu o zamietnutí vstupu ďalších účastníkov na strane odporcov.

Dňa 10. septembra 2003 bol spis predložený na rozhodnutie o podanom odvolaní krajskému súdu, ktorý uznesením č. k. 9 Co 205/2003-143 z 30. októbra 2003 zrušil uznesenie okresného súdu o zamietnutí vstupu ďalších účastníkov na strane odporcov; spis bol vrátený okresnému súdu 14. januára 2004.

Uznesením sp. zn. 10 C 50/1994 zo 4. februára 2004 okresný súd rozhodol o vstupe odporkyň v 3. a 4. rade do konania.

Sťažovateľka doručila okresnému súdu 22. februára 2004 návrh na rozšírenie (zmenu) petitu.

Pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 21. apríla 2004, bolo odročené na 2. jún 2004 na účely vypočutia ďalších svedkov a znalcov, ktorí vypracovali znalecké posudky.

Dňa 20. apríla 2004 sťažovateľka doručila okresnému súdu vyjadrenie, ku ktorému sa odporca v 1. rade vyjadril svojím podaním z 31. mája 2004.

Dňa 22. apríla 2004 okresný súd požiadal archív krajského súdu o pripojenie spisu bývalého Mestského súdu Bratislava sp. zn. P 151/63 a bývalého Okresného súdu Bratislava-mesto sp. zn. 5 C 140/62. Archív krajského súdu okresnému súdu oznámil, že spis bývalého Okresného súdu Bratislava-mesto sp. zn. 5 C 140/62 sa v archíve nenachádza.

Dňa 2. júna 2004 sa uskutočnilo pojednávanie vo veci, ktoré bolo odročené na 21. jún 2004 na účely predvolania ďalšieho svedka a zaslania zdravotnej dokumentácie.

Pojednávanie nariadené na 21. jún 2004 sa neuskutočnilo z dôvodu oznámenia, že v budove, v ktorej sídli okresný súd, sa nachádza výbušnina.

Uznesením č. k. 10 C 50/94-202 zo 6. augusta 2004 (ďalej len „uznesenie o priznaní odmeny znalcovi“) okresný súd priznal znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku. Dňa 30. decembra 2004 sťažovateľka doručila okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu o priznaní odmeny znalcovi a zároveň urgovala okresný súd o nariadenie pojednávania.

Okresný súd doručoval 3. februára 2005 odvolanie sťažovateľky odporcom na zaujatie stanoviska a 30. marca 2005 predložil krajskému súdu spis na rozhodnutie o opravnom prostriedku. Krajský súd uznesením č. k. 9 Co 98/05-216 z 31. augusta 2005 uznesenie o priznaní odmeny znalcovi zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 2. novembra 2005 okresný súd nariadil pojednávanie na 12. december 2005 a zároveň vyzval súdneho znalca, aby v intenciách odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 9 Co 98/05-216 z 31. augusta 2005 opätovne predložil vyúčtovanie odmeny a náhrady výdavkov spojených s vypracovaním znaleckého posudku.

Pojednávanie nariadené na 12. december 2005 bolo odročené na účely opätovného predvolania svedka a jeho výsluchu, ako aj opätovného vyžiadania si zdravotníckej dokumentácie. Dňa 13. decembra 2005 okresný súd opätovne vyžiadal zdravotnú dokumentáciu Nemocnice s poliklinikou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a zároveň nariadil pojednávanie na 29. marec 2006, na ktoré predvolal svedkov.

Okresný súd uznesením č. k. 10 C 50/94-235 z 26. januára 2006 priznal znalcovi znalečné.

Dňa 29. marca 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 14. jún 2006.

Dňa 6. apríla 2006 okresný súd požiadal Psychiatrickú kliniku Fakultnej nemocnice v Bratislave o vyjadrenie.

Dňa 5. mája 2006 právna zástupkyňa odporcov doručila okresnému súdu vyjadrenie, v ktorom žiadala o zmenu, resp. opravu zápisnice z pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 29. marca 2006, a doplnenie prednesov odporcov.

Dňa 13. júna 2006 sťažovateľka doručila okresnému súdu návrh na doplnenie dokazovania.

Pojednávanie uskutočnené 14. júna 2006 bolo odročené na 6. september 2006 na účely špecifikácie podania, ktoré urobila sťažovateľka 13. júna 2006, a rozhodnutia okresného súdu o doplnení dokazovania a o úprave petitu.

Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 6. septembra 2006, okresný súd rozhodol o zmene (rozšírení) petitu (návrh bol rozšírený o určenie, že daryňa bola ku dňu smrti vlastníčkou nehnuteľnosti bližšie špecifikovanej v návrhu), zároveň zamietol návrhy na dokazovanie prednesené sťažovateľkou a vyhlásil rozsudok, ktorým návrh sťažovateľky zamietol.

Na žiadosť zákonnej sudkyne bola rozhodnutím predsedu okresného súdu predĺžená lehota na vyhotovenie rozsudku do 30. novembra 2006. Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu zo 6. septembra 2006 odvolanie 1. decembra 2006, spis bol následne predložený na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky krajskému súdu 13. decembra 2006.

Dňa 8. apríla 2010 krajský súd nariadil pojednávanie na 13. máj 2010, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu zo 6. septembra 2006. Spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie bol okresnému súdu vrátený 11. augusta 2010 na zabezpečenie doručovania rozhodnutia.

Sťažovateľka doručila okresnému súdu 16. septembra 2010 dovolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 554/2006-346 z 13. mája 2010. Dňa 11. októbra 2010 okresný súd vyzval odporcov, aby sa vyjadrili k sťažovateľkou podanému dovolaniu, a sťažovateľku vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Dňa 3. novembra 2010 bolo

okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade, následne okresný súd 23. novembra 2010 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o dovolaní.

Dňa 26. augusta 2011 bolo najvyššiemu súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporkyne v 2. rade k dovolaniu sťažovateľky. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 39/2010 z 25. apríla 2012 rozsudok krajského súdu z 13. mája 2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, spis bol vrátený okresnému súdu 29. mája 2012 na doručenie rozhodnutia najvyššieho súdu.

Dňa 28. júna 2012 bol spis predložený krajskému súdu na účely opätovného rozhodnutia. Dňa 27. augusta 2012 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie odporkyne v 2. rade k odvolaniu sťažovateľky.

Krajský súd uznesením č. k. 4 Co 198/2012-433 z 26. apríla 2013 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 10 C 50/1994 zo 6. septembra 2006 a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie bol vrátený okresnému súdu na rozhodnutie vo veci samej 24. mája 2013.

Dňa 11. decembra 2013 okresný súd nariadil pojednávanie na 29. január 2014, z ktorého sa sťažovateľka 23. januára 2014 ospravedlnila a zároveň oznámila okresnému súdu, že trvá na konaní pojednávania v jej prítomnosti. V tejto súvislosti požiadala o nariadenie pojednávania za jej účasti v máji 2014.

Pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 29. januára 2014 bolo odročené na 11. jún 2014. Pojednávanie nariadené na 11. jún 2014 bolo odročené z dôvodov neúčasti odporcov v 2. a 3. rade, ako aj vyžiadania spisu.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 38 ods. 2 listiny), podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 20/02, IV. ÚS 41/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a podľa čl. 38 ods. 2 listiny), vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej

len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Súdca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, a z § 119 ods. 4 OSP, ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy bude konať nové pojednávanie, a dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Vychádzajúc z predmetu napadnutého konania (rozhodovanie o neplatnosti právneho úkonu a o určenie vlastníckeho práva), ústavný súd konštatuje, že z právneho hľadiska ide o vec, ktorá patrí k štandardnej rozhodovacej agende okresných súdov. Ústavný súd preto nepovažuje vec sťažovateľky za právne zložitú. Pokiaľ ide o skutkovú zložitosť veci, ústavný súd (vychádzajúc z obsahu spisu a v zhode s argumentáciou obsiahnutou vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu) akceptuje, že posudzovanú vec možno označiť za zložitú, a to najmä z hľadiska potreby vykonať časovo náročné dokazovanie (znalecké dokazovanie, výsluchy viacerých svedkov, pre zaistenie účasti ktorých musel okresný súd opakovane odročovať pojednávania, potreba oboznámiť sa s obsahom súvisiacich súdnych spisov). Ústavný súd však zároveň zdôrazňuje, že zložitou veci sa nemôže ospravedlňovať stav, v akom sa nachádzalo napadnuté konanie v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Vo vzťahu k tomuto kritériu ústavný súd v nadväznosti na obranu okresného súdu, podľa ktorej sa „*účastníci nezúčastňovali vytýčených termínov pojednávanií*“, po oboznámení sa s obsahom spisu konštatuje, že správanie sťažovateľky malo na celkovú dĺžku napadnutého konania (viac ako 20 rokov, pozn.) zanedbateľný vplyv (sťažovateľka sa nezúčastnila pojednávanií nariadených na 5. december 1994 a 17. február 1997 a z dôvodu svojej dlhodobej práceneschopnosti požiadala o odročenie pojednávania nariadeného na 29. január 2014 na mesiac jún 2014).

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Vychádzajúc zo svojich zistení uvedených v časti II tohto nálezu, ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu je v napadnutom konaní poznačený obdobiami dlhodobejšej neodôvodnenej nečinnosti (napr. od októbra 1995 do septembra 1999). Ústavný súd zároveň považuje za potrebné okresnému súdu vytknúť neprimerane dlhý čas rozhodovania o procesných návrhoch sťažovateľky (napr. o jej návrhu na vstup ďalších účastníkov do konania na strane odporcov z 5. novembra 2001 rozhodol až 7. januára 2003 a o jej návrhu na rozšírenie petitu z 22. februára 2004 až 6. septembra 2006). Podľa názoru ústavného súdu bol postup okresného súdu počas doterajšieho priebehu napadnutého konania poznamenaný tiež neefektívnosťou a nesústredenosťou. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje najmä na neprimerane dlhé obdobie zabezpečovania znaleckého dokazovania alebo zrušenie viacerých (procesných) uznesení okresného súdu odvolacím súdom.

Vychádzajúc z dosiaľ uvedeného a zdôrazňujúc, že z ústavného hľadiska je neakceptovateľné, aby okresný súd o veci sťažovateľky právoplatne nerozhodol ani po uplynutí 20 rokov od začatia súdneho konania, ústavný súd dospel k záveru, že neodôvodnenou nečinnosťou a neefektívnym postupom okresného súdu došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

V súvislosti s bodom 1 výroku tohto nálezu ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že neopomenul, že sťažovateľka sa v petite domáhala vyslovenia porušenia svojich práv podľa ústavy, listiny a dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti ale vychádzal zo svojej doterajšej ustálenej judikatúry, v rámci ktorej zdôrazňuje, že čl. 1 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Tento článok ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv alebo slobôd garantovaných ústavou, a preto ústavný súd v zásade nepovažuje za potrebné (ani vo veci sťažovateľky) vyslovovať porušenie tohto článku ústavy vo výrokovej časti nálezu (m. m. IV. ÚS 383/08).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Sťažovateľka sa tiež domáha, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov. Keďže v čase rozhodovania o sťažnosti okresný súd vo veci samej po jej vrátení z krajského súdu (uznesenie sp. zn. 4 Co 298/2012 z 26. apríla 2013) nerozhodol, ústavný súd tomuto návrhu sťažovateľky taktiež vyhovel

a prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

V zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva alebo slobody boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Keďže ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti, pričom poukazuje na absolútnu nečinnosť okresného súdu, ako aj na ďalšie nedostatky v postupe okresného súdu a zdôrazňuje, že právna neistota, v ktorej sa dlhodobo nachádza, jej spôsobila nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vychádzajúc z konkrétnych okolností posudzovanej veci, najmä doterajšej zjavne neprimeranej dĺžky napadnutého konania, ktorá je z ústavného hľadiska neakceptovateľná,

ako aj povahy a dôvodov zbytočných prietáhov spôsobených okresným súdom, ústavný súd považuje za primerané priznať sťažovateľke finančné zadost'učinenie v sume 7 000 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastupovania v konaní vedenom ústavným súdom advokátom JUDr. Pavlom Malichom.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov konania za tri úkony právnej služby vykonané jeho právnym zástupcom, z toho dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013 (príprava a prevzatie zastupovania, písomné podanie sťažnosti) a jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2014 (písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu k sťažnosti).

Pri rozhodovaní o úhrade trov konania ústavný súd vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2012, ktorá bola 781 € (za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013), a z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2013, ktorá bola 804 € (za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2014). Úhradu priznal podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (za 2 úkony vykonané v roku 2013 po 130,17 € a za 1 úkon vykonaný v roku 2014 v sume 134 €), čo predstavuje spolu s režijným paušálom (dvakrát po 7,81 € a jedenkrát 8,04 €) a zvýšením odmeny o 20 % DPH (právny zástupca sťažovateľky je platcom DPH) celkovú odmenu za poskytnuté právne služby sumu 501,60 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júla 2014